

Дослідження аудиторії Інтернет-медіа в Україні, проведене iVox в 2009 р., показує деякі важливі тенденції в цій сфері. Рівень довіри до нових медіа в порівнянні з традиційними ЗМІ вище – серед Інтернет-користувачів 31,8% вважають нові медіа більш об'єктивними, в той час як 23,5% сходяться на паритеті об'єктивності. 59% респондентів зазначили, що не купують друковане видання, якщо в мережі існує його віртуальна версія. 60% українських користувачів Інтернету підтримують громадянську журналістику [10].

Таким чином, інтерес до Інтернет як майданчику політичної комунікації в Україні стрімко зростає. Це підтверджує і поява офіційних Інтернет-сторінок у більшості українських органів влади, основних політичних партій, та забезпечення присутності перших державних осіб і відомих політиків у соціальних мережах. Показовими є сплески Інтернет-активності з боку політичних акторів у період президентської виборчої кампанії 2010 р. та парламентських виборів 2012 р. Тим не менш, слід говорити лише про перші прояви використання даного каналу комунікації. Його потенціал буде все більше проявлятися з подальшим розширенням бази користувачів Інтернету в Україні, розвитком громадянського суспільства та третього сектору, а також вдосконаленням технологій web 2.0.

ЛІТЕРАТУРА

1. Yochai Benkler. The Wealth of Networks: How Social Production Transforms Markets and Freedom [Electronic resource] / Yochai Benkler. – Mode of access: http://www.benkler.org/Benkler_Wealth_Of_Networks.pdf. – Title from the screen.
2. Грачев М. Н. Политическая коммуникация: теоретические концепции, модели, векторы развития / М. Н. Грачев. – М., 2004.
3. Cass Sunstein. The Daily We [Electronic resource] / Cass Sunstein. – Mode of access: <http://bostonreview.net/BR26.3/sunstein.php>. – Title from the screen.
4. Alec ROSS: «We are not able to tweet our way to freedom» [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.day.kiev.ua/235334>. – Title from the screen.
5. Измерение информационного общества 2011 год. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.itu.int/ITU-D/ict/publications/idi/material/2011/MIS2011-ExecSum-R.pdf>. – Название с экрана.
6. Динамика проникновения интернет в Украине [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://old.kiis.com.ua/ru/news/view-153.html>. – Название с экрана.
7. Internet and Facebook Usage in Europe [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.internetworldstats.com/stats4.htm>. – Title from the screen.
8. Звіт щодо діяльності НКРЗ та стану телекомунікацій в Україні за 2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nkrz.gov.ua/img/zstored/File/2011_zvit_nkrz.pdf. – Назва з екрану.
9. Freedom on the net 2012. A global assessment of internet and digital media [Electronic resource] – Mode of access: <http://www.freedomhouse.org/sites/default/files/FOTN%202012%20FINAL.pdf>. – Title from the screen.
10. Internet trends: Traditional vs. new media in Ukraine (2009) [Electronic resource]. – Mode of access: http://www.slideshare.net/slideshow/embed_code/2729160. – Title from the screen.

СИМУЛЯКР ГУМАНІСТИКИ: ДИСКУРСИВНА ЕПІСТЕМОЛОГІЯ МІШЕЛЯ ФУКО

Янковський С.В.

Дослідження Мішеля Фуко засвідчують, що концепт *homo sapiens* складається на перерізі дискурсів влади, політична економія, та природничого знання, а саме анатомії, фізіології. В цьому перетині відбувається об'єктивація мови, переосмислюється розуміння людської свідомості, трансформуються практики бажань і турботи, що зрештою істотно змінює відношення до індивідуальності і завершується впровадженням паноптичного бачення.

Від початку XIX століття утверджується узагальнення бачення людини, певне зведення наукових знань про людину, «гуманітарні науки». Вони охоплюють простір пізнання, який укладається із теорій політичної економії, філософії моралі, емпіричних наук про людину. Людина становить те, що досягнути розумом, окреслити уявленням і зафіксувати за допомогою наукових знань. Обернення людського існування на об'єкт дослідження відповідало буржуазній спільноті індустріального суспільства, яка спромоглась через весь комплекс знань утримати рівновагу влади. Універсальна антропологія розглядала людину як основу будь якої позитивності [365], утім людина як об'єкт окреслювалась в фокусі раціоналістичних уявлень Просвітництва.

Комплекс гуманітарних наук складається із психології, соціології, історії. Отже й універсальна соціальна антропологія включає психологічний, соціологічний, історичний виміри людського буття. Проте М. Фуко обстоює тезу небезпечності антропологізації гуманітарних наук. Антропологічний виклик відбувається в пізнавальному (епістемологічному) просторі самих наук. Людина постає об'єктом (який відповідає бодіярівській «прецесії симулякрів») вона заповнює будову гуманітарних наук «із середини», позбавляючи необхідності осмислення та аналітиці як відповідності мислення формалізації, так і життя, праці, мови [368].

Мішель Фуко називає антропологічні сподівання «антропологічним сном» [1, 361]. Зазначимо, що метафора «сну» широко відома в філософських дискурсах з Античної доби. Нагадаємо про міфологічний образ Гіпноса, «сплячих» Геракліта, так само в біблейських писаннях «сон» є позначенням особливого стану, наслідки якого, наприклад, сон Самсона, є пагубними для того, хто перебуває в ньому. Отже сприймаючи точку зору, висловлену французьким мислителем в своїй фундаментальній праці «Слова і речі» задаймося питанням від якої небезпеки і, кого

саме, застерігає М.Фуко?

Антропологія на думку філософа є аналітикою людини, яка відіграла й в подальшому ще відіграватиме важливу роль в соціальних дискурсах та науці [1, 361]. Вона намагалась визначити людину як істоту, яка живе, працює, говорить [1, 361]. Антропологія від своїх витоків є протиставленням уявленню, яке втратило можливість визначати три основні сфери людського буття, а саме життя, мову, працю [1, 361]. Імовірно, що автор використовує певне бачення, яке між іншим залишається поза увагою, якщо людина щось не уявляє, то вона це досліджує. Так само уявлення, породжуване дослідженням, та породжуване грою уявлення, у тому числі інтелектуальною (як сам автор зазначає «гра низки переходів синтезів та аналізів») є протилежні та несумісні. Фуко доволі ясно визначає, що антропологія перетворилась на протагоніста сучасного мислення саме тоді, коли знадобилося уявлення скінченності людського буття, а це, вірогідно означає припинення гри того, хто живе, говорить, працює [1, 361].

Відкриття значення антропології належить І. Кантові, який до традиційних філософських питань: до чого я спроможне в знаннях, вчинках, сподіваннях – додав те, яке зміщує відповіді й трьох зазначених: «Що є людина?». Звідси ми можемо зробити іще одне припущення щодо антропологізації розуміння, небезпечність від якого наголошує М.Фуко. Як відомо, в «Критиці чистого розуму» Кант обстоює тезу про хибність онтологічних питань на кшталт славнозвісного доведення Ансельма Кентерберійського, чи-то розмірковувань: Що є істина? [Kant. Logik, Werke, éd. Cassirer, t. VIII, S. 343.]. Утім німецький мислитель сам ставить онтологічне питання як основне, коли йдеться про людину. Вірогідно, що навернення до людини має змінити контури розуміння й відкриттю нових перспектив мислення, що має сприяти утвердженню просвітницьких ідеалів можливостей людського розуму в осягненні дійсності та удосконаленню соціальних форм. Крім цього, слід зазначити, що відповідь на, умовно кажучи, антропологічне питання відповідає ідеальному змісту людського пізнання. Відповідь на нього міститься не в площині істини, яку поколіннями шукали філософи, а в царині свободи, яка становить безумовну ідею, наближення до якої і становить поступ людської історії.

Отже, скажімо так, кантіанська позиція визначається розрахунком на нескінченний поступ людства у втіленні ідеї свободи (додамо наслідуючи Фуко) в житті, мові, праці. Утім Фуко стверджує, що наслідування кантіанській думці не вдалось [1, 361].

Людина є апіорним об'єктом, мислення, у той самий час, гуманітарні науки визначають її емпірично, тому будь яке виявлення людяності надає матеріал для філософської рефлексії [1, 362]. Звідси виникає пафос [1, 361], який ми можемо назвати хибним, оскільки він засновується на прагненні уявити людину як вкорінений в природі, обміні, мові засновок скінченності свого буття [1, 361]. Отже антропологія зміщує існування і досвід, таку ситуацію, наслідуючи М.Фуко, можна назвати подвійним догматизмом [1, 361].

Чи може йтися про завершення антропології, в кантіанському сенсі критичної філософії, імовірно, що «Ні», оскільки свобода і сьогодні не визначає історичного поступу людства. Людство виглядає скоріше тією «звіре образною істотою», яка складається із хаотичних виявів ненависті, нестерпності, жадоби. Утім чи означає це можливість повернення до некритичної, релігійно-догматичної традиції, своєрідному поверненні до середньовічного гуманізму, але без його прагнення спасіння огнем й мечем – якщо таке взагалі можливе, то бачення людини має бути заперечуванням вінця творіння. Відповідні форми релігій існують в сучасному світі, проте чи здатна релігія вирішити ті питання, які існують як виклики сучасності. Релігійна традиція скоріше засновується на таких принципах, які сформулювати наступним чином: більшості проблем людство не мало, якби наслідувала божественним приписам. Релігії сучасного світу є релігіями, які перебувають в конфлікті не тільки із сучасністю, але й з віруваннями. В сучасному світі не існує релігійного універсалізму. Кожна конфесія, навіть на рівні громад, перетворилась на закрити спільноту.

Таким чином, зробимо наступний висновок, антропологія в тій формі, якою вона була започаткована в рамках наукової гуманітаристики завершила свій розвиток. Вона має значення для дидактичної традиції, утім замислилось, чому можуть навчити ідеї, які відображають лише пафос людських прагнень, а не отримати знання про реальний стан речей. Раціоналістична антропологія надихалась соціологічними, історичними, психологічними, релігійними пересудами, від яких вона має звільнитися. Основними напрямками у перетворенні антропології із симулякра гуманістики на наукову дисципліну є де міфологізація та демістифікація людини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Фуко М. Слова и вещи. Археология гуманитарных наук: Пер. с фр. В. П. Визгина, Н. С. Автономовой Вступительная статья Н. С. Автономовой / Мишель Фуко. – СПб: А-сэд, 1994. – С. 361-362.

WZORZEC KOBIEITY NA UKRAINIE. TRADYCJA I WSPÓŁCZESNOŚĆ

Grzelak A.

Celem referatu jest przedstawienie kulturowej pozycji kobiety w społeczeństwie ukraińskim. Autorka poprzez prezentację zmieniających się wzorców zaprezentuje przemiany ruchu feministycznego i sytuacji kobiet na Ukrainie. Odwołując się do tradycyjnej roli kobiety, silnie zakorzenionej w świadomości zbiorowej obywateli, poprzez czasę komunizmu, ukaze współczesny obraz Ukrainki. Budowany od wieków na ukraińskim romantycznym nacjonalizmie symbol

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ
ФЕДЕРАЦІЯ ГРЕЦЬКИХ ТОВАРИСТВ УКРАЇНИ**

ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ**

УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНІСТЬ: ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ

23 ЛИСТОПАДА 2012 РОКУ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

МАРІУПОЛЬ - 2012

Головна редколегія:

К. В. Балабанов, член-кореспондент АПН України, д.п.н., проф., ректор МДУ;
О. П. Реєнт, член-кореспондент НАН України, д.і.н., проф., заступник директора Інституту історії України НАН України; **О.І. Проценко-Пічаджи**, голова ФГТУ; **Н.О. Качинська**, к.п.н., доцент кафедри МВ та ЗП, декан історичного факультету МДУ; **В. М. Романцов**, д.і.н., проф.; **Ю. С. Сабадаш**, д.культур., проф.;
Г. І. Батичко, к.н.мистецтвознавства, доцент; **М.В. Булик**, к.п.н., доцент кафедри МВ та ЗП;
Н. В. Гаврилова, к.і.н., доцент кафедри МВ та ЗП; **А.В.Папазова**, к.і.н, доцент кафедри історичних дисциплін; **Н. І. Романцова**, к.і.н, доцент кафедри історичних дисциплін; **Н. Ф. Шипік**, к.і.н., доцент кафедри історичних дисциплін; **Ю. В. Коробка**, к.і.н., доцент кафедри історичних дисциплін;
В.М. Коробка, к. і. н., доцент кафедри історичних дисциплін; **С. В. Тарасов**, к. і. н., доцент кафедри історичних дисциплін; **С. В. Янковський**, к.ф.н., доцент;
О. О. Черепченко, ст. викл. кафедри МВ та ЗП.

У	Українська державність: історія і сучасність : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 23 листоп. 2012 р. / під заг. ред. К. В. Балабанова. – Маріуполь, 2012. – 346 с.
---	--

У збірнику представлено наукові матеріали, що включені до програми науково-практичної конференції “Українська державність: історія та сучасність”. В ньому висвітлюються різні аспекти історії української державності, актуальних проблем зовнішньої політики України, міжнародних відносин, культури та освіти України.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів, магістрантів і всіх тих, хто цікавиться питаннями історії, культури, зовнішньої політики України, історичного краєзнавства, інформаційної діяльності, а також міжнародними відносинами нашого часу.

В сборнике представлены научные материалы, включенные в программу научно-практической конференции «Украинская государственность: история и современность». В нем освещаются различные аспекты истории украинской государственности, актуальных проблем внешней политики Украины, международных отношений, культуры и образования Украины.

Для ученых, преподавателей, аспирантов, студентов, магистрантов и всех тех, кто интересуется вопросами истории, культуры, внешней политики Украины, исторического краеведения, информационной деятельности, а также международными отношениями современности.

The volume presents scientific abstracts included in the proceedings of the conference "The state of Ukraine: history and contemporary stage". The volume highlights various aspects of the state of Ukraine as well as vital issues of the Ukrainian foreign policy, international relations, culture and education.

The volume is meant for scientists, students and post-graduates, those seeking their Masters' degrees and all those who care for the Ukrainian history, culture, foreign policy, country studies, informational activities and contemporary international relations.

*Затверджено на засіданні кафедри історичних дисциплін (протокол № 3 від 17.10.12).
Рекомендовано до друку вченою радою історичного факультету Маріупольського державного університету (протокол № 2 від 22.10.12).*